

БОРИС МИНДОВ
В СВЕТА НА ТАЙНСТВЕНОТО

chitanka.info

Лъвът пуснал слух, че е на смъртно легло и иска всички животни да дойдат в пещерата му да чуят неговата последна воля. Влезли козата, овцата и телето, а лисицата останала да чака отвън. След време лъвът излязъл от леговището си като по чудо ободрен и попитал: „Защо не влезеш да ми поднесеш почитанията си, Кума Лисо?“ — „Моля ваше величество да ме извини — отвърнала лисицата, — но забелязах следите на някои от вашите поданици, водещи към пещерата ви, а не виждам следи да са излезли оттам. Затова предпочитам да остана навън — да не ви притеснявам.“

Не разсъждава ли лисицата от тази басня на Езоп досущ като Шерлок Холмс? Щом следите показват, че животните са влезли, а не са излезли, значи са станали жертва на лъва-убиец.

Или да вземем друг пример от античността, от „Енеида“ на Вергилий. Един разбойник отвлича стадото на цар Евандър, който праща Херкулес подир похитителя. Разбойникът влачи откраднатите говеда за опашката, с главата назад, тъй че отпечатъците от копитата им да сочат в обратна посока и по тоя начин да заблудят преследвача. Но един от воловете измучава, една крава от стадото на Херкулес отвръща на тоя зов, и престъпникът е открит и унищожен.

Подобен похват за заблуждаване на преследвача е залегнал и в разказа „Случка в интерната“ от Конан Дойл.

Значи още в древни времена хората са умеели да тълкуват следи и логически да стигат до разкриването на престъпления.

Ако вярваме на библията, първата кражба е извършена от Адам и Ева, когато посягат на забранения плод в райската градина, а първият убиец е Адамовият син Кайн, който отнел живота на своя брат Авел.

Но легенда или действителност, истината е, че човек по природа е любопитен, винаги търси обяснение на нещата, случките, постъпките, явленията, на тайнственото и загадъчното — и това негово качество заедно с много други го е издигнало интелектуално, помогнало му е да направи много открития и изобретения.

„Известно е, че за човек, изключително надарен в този смисъл, способността да анализира е източник на най-жива наслада. Както атлетът се радва на своята сила и намира удоволствие в упражненията, които привеждат мускулите му в действие, така и аналитикът се гордее с умениято си да разплита. Дори най-незначителното занимание, при което може да разкрие дарбата си, му прави удоволствие. Той обича

загадки, главоблъсканици, криптограми, прилагайки в решаването им проникателност, която на обикновения ум се струва свръхестествена. Неговите изводи, резултат от самата същност и душа на метода му, наистина са чудеса на интуицията.“

С това разсъждение, което като че ли обосновава новия жанр и представлява негова апология и програма, започва новелата „Убийствата на улица Морг“ — първата творба на криминалната литература (от латинското *crimen* — престъпление).

Неин автор е големият американски класик Едгар Алън По, смятан за родоначалник на този литературен жанр. Той е и създател на първия „детектив“ (от латинското *detego* — откривам) в литературата — Дюпен.

За прототип на Дюпен се смята самият По. Това се потвърждава от разказа му „Тайната на Мари Роже“, основаващ се на действителен случай — убийството на Мери Сесилия Роджърс в околностите на Ню Йорк.

Дълго след отпечатването на разказа, в резултат от самопризнанията на двама участници, се потвърждават абсолютно всички хипотези и изводи на разказвача.

Изпреварил своето време, неразбран от съвременниците си, Едгар Алън По дълго време останал без приемници.

Наистина неговият сънародник и съвременник Джеймс Фенимор Купър попълва донякъде и в известен смисъл тази празнина със серията романи за Кожения чорап, в които показва умение да се откриват следи по отпечатъци от стъпки, счупени клонки, мъхести дънери, паднал лист и т.н. Но това е чисто приключенска литература, в която главни герои са индианци и трапери. Ала тя подтиква други автори да пренесат мястото на действието в заобикалящата ги „цивилизована“ среда и по този начин да стигнат до детектива и детективската история.

Така французинът Емил Габорио (1832–1873) създава първия криминален роман (всъщност цяла поредица романи) с главен герой полицаия Льокок, малко по-късно след него идва англичанинът Уилям Уилки Колинз (1824–1889) с романа „Лунният камък“ и детектива чуждак Каф. Макар и последователи на По, те не съумяват да стигнат по-далеч.

Едва с Артър Конан Дойл започва същинският разцвет на жанра. Всъщност него смятат за истински създател на криминалната литература с неговия Шерлок Холмс, появил се за пръв път през 1887 г. в романа „Етюд в червено“ който тридесет години по-късно сънародничката му Дороти Сейърз, талантлива авторка в криминалния жанр, нарича „бомба в детективската литература“.

На пръв поглед Шерлок Холмс като че ли продължава със своите мисли и действия Дюпен. Но докато Дюпен е саможив мечтател, отвлечен образ, Шерлок Холмс е по-изразителен, по-жив като човек, със своите „хобита“ и личен живот, със своите недостатъци, дори понякога грешки. И най-важното — с поредицата романи и разкази за него той става популярен герой. Не току тъй повечето читатели при думата „детектив“ ще посочат веднага едно име — Шерлок Холмс.

Живял ли е наистина Шерлок Холмс?

В Единбургския университет като студент Конан Дойл слушал лекциите на доктор Джоузеф Бел — човек, надарен с изключителна наблюдателност, който сам умее и учел студентите да „разгадават“ хората.

— Какъв е този човек, сър? — питал той разтреперания студент. — Огледайте го добре! Не, не го докосвайте. Служете си с очи, сър, действайте с мозъка си, със силата на дедукцията!... Пред нас стои рибар, господа! Това може да се забележи веднага, като се вземе пред вид, че дори в такъв горещ ден нашият пациент носи високи ботуши. Никой освен моряк няма да се обуе в такова време на годината с високи ботуши. Загарът на лицето му показва, че е сухопътен, крайбрежен моряк, а не моряк на далечно плаване. Този загар явно се е появил при даден климат — така да се каже, местен загар... Освен това в устата му има тютюн за дъвчене. Всичко дотук навежда на мисълта, че този човек е рибар. За това свидетелствуват и рибените люспи, полепени по облеклото и ръцете му. И, най-после, специфичната миризма позволява да се определи съвсем точно неговата професия.

Не звучи ли това като разсъжденията на Холмс? Наистина в това отношение литературният герой стига до дребнавост, която понякога изглежда смешна.

Така че Холмс също има прототип. Някои дори твърдят, че подобно на По и Дюпен, има някаква близост и в характерите на Дойл и Холмс. И Дойл се отличавал с наблюдателност, аналитичност, добре

проучвал и проверявал това, което пишел. И не току тъй, подобно на По, спомогнал за разкриването на едно действително престъпление.

Наистина, за един век криминалният жанр постига неимоверно разностранно развитие, не всякога в правилна насока, но все пак развитие, с претенции за достойно място в художествената литература.

На какво се дължи това?

По това време в литературата се развивал неоромантизмът, който търсел колоритни герои, необикновена обстановка, бурни събития, а същевременно и израз на протест против околната обстановка. А у английските писатели се таи стремеж неочаквано, посред бял ден да открият някаква тайна, изведнъж да намерят „врата в стената“, през която може да се проникне в необикновен свят.

Съветският писател Юлиан Семьонов, широко известен у нас с романите си „Седемнайсет мига от пролетта“, „Бомба за господин председателя“ и др., на въпроса на какво се дължи нарастващият успех на детективската литература, отговаря:

„Струва ми се, че тайната се крие първо в това, че... предполага стремително действие, безупречност на логиката на поведението на героите, висока интелектуална подготвеност. Нашият век е стремителен. Докато по-рано логиката на постъпката можеше да се подменя в литературата с описание на чувствата, сега това вече «не минава». Научно-техническата революция стана «главна заплаха» за ония произведения, които са «морално остарели». Второ, хората, макар и да се прекланят пред никога нестареещата класика, търсят нови форми в литературата, търсят сюжет, който да отговаря на ритмиката на живота, търсят открити стълкновения на доброто и злото. И, най-после, трето, детективското четиво, дявол да го вземе, е интересно!“ Големите творци в криминалната литература на Запад обаче изглежда никак не си правят илюзии за целите и „ефикасността“ на полицейската организация там, защото, общо казано, в тази литература като че ли преобладават частните детективи и детективите-любители. (Така авторите погъделичкват и читателя, като му внушават да се отъждествява с детектива, сиреч: „Това бих могъл да бъда и аз!“).

Именно безпомощността на полицията да се справи с престъплението подтиква пострадалите да се отнасят и до Дюпен на По, и до Шерлок Холмс на Конан Дойл, и до Поаро на Агата Кристи, и до десетки и стотици други тям подобни. В сравнение с полицаите-

професионалисти, представяни обикновено като непохватни, недосетливи, мудни, сковани бюрократи и едва ли не некадърници, тези герои-детективи са изобразени като безкористни чудаци, надарени с почти свръхестествена прозорливост, сръчност и вещина. Със способностите си да разгадават и най-заплетените престъпления, те правят полицията за посмешище; често със суетната си самоувереност и Шерлок Холмс, и Поаро предизвикват усмивка, но при все това като „закрилници на слабите“ и „рицари на правдата“ се радват на дълбоките симпатии на читателите.

По времето на Конан Дойл като главно действащо лице, като „герой“ на криминалната литература се появява противникът на полиция и детектива — престъпникът. Създава го френският писател Морис Льоблан в лицето на „крадецът-джентълмен“ Арсен Люпен (според някои негови биографи, въз основа на действителен престъпник-рецидивист). Този обаятелен, жизнерадостен, духовит, благороден на вид млад човек, пренебрегвайки законите и реда, върши кражби, при които покрай личното си облагодетелствуване се стреми да накаже някакъв друг престъпник, да поправи някаква неправда. Този своеобразен рицар-престъпник е винаги неуловим, прави полицията смешна и жалка, и може би именно затова става толкова симпатичен на читателя, който чрез него си отмъщава на „блюстителите на реда и закона“.

В криминалната литература не липсват обаче и полицаи-професионалисти, макар и нерадващи се на такава популярност. Едно от редките изключения е полицейският комисар Мегре на Жорж Сименон, сънародник на Льоблан. Мегре е спокоен, методичен полицаи, който се мъчи да вникне в човешката психика, да разбере каква човешка драма се крие зад престъплението, макар и да не може да прозре добре социалните подбуди и причини.

Всички тези герои на криминалната литература представляват класата на своите създатели, защитават нейните интереси, отразяват нейните проблеми. Защото, да се позовем на един авторитет, „престъплението е социално явление — резултат на противоречие между личността и обществото, брутална и крайна изява на конфликт между порива на отделната единица и интересите на целия колектив“^[1]. Разбира се, има сблъсъци между интересите и на отделни индивиди, но и тук престъплението представлява нарушение на

нормите и законите на даденото общество и на общочовешките нравствени норми. При това „собственическият инстинкт почти винаги... е основната подбуда за престъпния акт“^[2] („Случка в интерната“, „Дванайсетте африканки на Бешу“, „Заплетената следа“).

Безспорно „убийства и кражби, макар и значително помалобройни, се извършват и в социалистическия свят... (но) тези престъпления са именно резултат на старо мислене и на стар морал, рецидиви на едно буржоазно светоотношение“^[3]. Следователно и тук възниква необходимост определен раздел от литературата да поеме ролята на изобличител на престъплението в противовес на социалистическия морал. И такава литература вече съществува, макар и още млада и недостатъчно укрепнала. В Съветския съюз тя напредва със смели крачки и има значителни завоевания.

Днес в съветската литература работят такива даровити творци в този жанр като Аркадий Адамов, братя А. и Г. Вайнер, Павел Шестаков, Василий Ардаматски, Юлиан Семьонов, Николай Сизов, Вил Липатов и др. Съветските криминални писатели изобразяват предимно работата на съветската милиция за разкриване и изкореняване на престъпността („Заплетената следа“), на съветските чекисти — за обезвреждане на враговете на социалистическия строй. Тук рядко се срещат аматьори, а и когато ги има, те фактически помагат на съответните органи. Защото, както изтъква писателят Павел Шестаков, „в нашите условия е практически невъзможно да разкриеш сложно престъпление сам: следователят действа в колектив от хора, с него работят оперативни работници, експерти“. А Аркадий Адамов определя разликата между съветската и западната криминална литература така:

„За нас най-маловажни са сюжетът, интригата, така наричаната «чиста» криминалистика. У нас няма страст към садизма, преклонение пред силата на жестокостта, няма безизходност. И в това е може би коренната разлика между съветското и западното криминално произведение. В центъра на нашите повествования са съдбата на човека, несъвместимостта на логиката на съветския начин на живот с логиката на престъплението. Нашият главен удар е насочен срещу подлостта и лъжата. Традиционните сблъсъци трябва да бъдат изпълнени с голямо обществено съдържание.“

Следователно произведенията с криминална тематика в западната литература също могат да имат полезно действие и обществена стойност, но само ако зачекват в по-голяма или по-малка степен социални, етични проблеми, ако разкриват недъзите на обществото, което поражда престъплението. И, естествено, ако са написани майсторски, ако са художествени произведения, а не изсмукани от пръстите самоцелни, заплетени главоблъсканици, напоени обилно с кръв и ужасии, предназначени само да предизвикват остри усещания и тръпки у читателя.

Оттук и задачата на настоящия сборник: в рамките на малкия си обем да се опита да запознае младия (а и по-възрастния) читател с десет от най-представителните творци в световната криминална литература — както класици, така и съвременници, западни и съветски.

Естествено за такъв сборник най-подходяща е формата на разказа, на новелата. Класици като По, Конан Дойл и Честъртън са се прочули именно благодарение на разказа.

Честъртън посочва, че за криминалното произведение е за предпочитане размерът не на романа, а на разказа: цялата психология и философия на героите се съдържа в последната глава, „тъй че е по-добре първата глава да бъде и последна“. Обаче, добавя той, в разказа трябва да има истина, реален факт от всекидневния живот.

В сборника е представена и една широко разпространена разновидност на криминалния разказ — „трилърът“, т.е. разказът на напрежението („Приключенията на една автоматична писалка“, „Малко момче в безпътица“, „Доктор Мурхед и пациентката“). Докато в класическия си вид криминалното произведение трябва да отговори на три основни въпроса: Кой? Как, Защо! — кой е извършил престъплението, как го е извършил и защо, — то в „трилъра“ първият въпрос липсва. Тук престъпникът е известен на читателя. Напрежението се поддържа с това, че постепенно се разкрива какво е подтикнало престъпника към престъплението, как го е извършил, дали то е успяло или не, как са съумели да го хванат или защо не са го хванали, какви са последиците от това и т.н.

Уместно е да се постави тук и въпросът за „законността“ на криминалния жанр като литература. Мнозина го оспорват, изхождайки от „сивия“, по-право кървав поток в този жанр. Но „сив“ поток има и в

„сериозната“ литература, а той съвсем не поставя под въпрос „законността“ ѝ. И в единия, и в другия случай хубавите произведения са тия които „узаконяват“ съществуването на дадената литература. „Да решава социални въпроси, да отразява процесите, които стават в обществото — казва съветският писател Евгений Рис, — е във възможностите на всяка хубава книга, включително и детективската.“ Последната, добавя той, „може да бъде историческа и историко-революционна, социалнопсихологическа и политическа“

В интервю пред съветското списание „Огоньок“ Жорж Сименон казва:

„Всеки литературен жанр, включително и детективският, е добър при условие, че на страниците на книгата присъствуват не манекени, а живи хора с всичките им достойнства и недостатъци, може би пороци, а авторът се старае според способностите и силите си да разбере тези хора, да обясни причините за техните постъпки.“

И тъй...

„Ако сте готов, Уотсън, да повикаме файтон... И ще ви бъда много задължен, ако пхнете в джоба... револвера си...“

... Да навлезем в света на тайнственото.

ЗА АВТОРИТЕ ОТ СБОРНИКА „ЗАПЛЕТЕНАТА СЛЕДА“

Гилбърт Кийт Честъртън (1874–1936), роден в семейство на сравнително обезпечен поземлен агент, следвал за художник, но напуснал художественото училище и почнал да пише във вестниците, увличайки се по социалистите-утописти, на които впоследствие изменил. За 35 години литературна дейност е издал над 100 книги в различни жанрове и на различни теми, заради които е признат за класик на английската литература от първата третина на нашия век.

Но най-известен и най-обичан е Честъртън за разказите си с криминален сюжет, особено тия за любителя-детектив отец Браун (общо 50 разказа в пет сборника, последният от които излязъл посмъртно в 1937 г.). За прототип му послужил католическият свещеник Джон О’Конър, който му направил впечатление със своята наблюдателност и осведоменост за престъпността. Така се родила идеята да напише „комедия, където свещеник изглежда несведущ, а всъщност знае за престъпленията повече, отколкото самите престъпници“. Първият разказ от този цикъл — „Сапфиреният

пръстен“ — излязъл в 1911 г. В тези разкази, от цялото творчество на Честъртън най-близо до реалния живот, той описва нравите на хората, с които се сблъсква отец Браун — дълбоко етичен, добродушен свещеник, отличен психолог, посветил се в служба на доброто и борба със злото. Честъртън е един от първите автори, които внасят в криминалната литература политически елемент: в много от разказите си разкрива корупцията във висшите сфери.

Новелата „Небесната стрела“, взета от сборника „Неверието на отец Браун“, е плод на пътуването на автора до Америка и на наблюденията му върху живота и нравите там.

Морис Льоблан (1864–1941), чиито далечни прадеди били италианци, е роден в Нормандия, където баща му имал малка корабостроителница. Пратен да следва право и езици, за да поеме предприятието, младият Морис останал известно време в бащината си кантора, но скоро се прехвърлил в Париж, където се отдал на литературата.

Отначало написал няколко посредствени разказа и романа, които не го отличавали с особена дарба. Звездата му изгряла през 1906 г., когато сп. „Жьо се ту“ („Аз знам всичко“) му поръчало разказ с криминален сюжет. Макар и без опит в този жанр, Льоблан изпълнил поръчката, но за разлика от дотогавашната традиция създал „антидетектив“, тоест главният му герой бил престъпник. Първият сборник новели с новия герой излязъл в 1907 г. под заглавие „Арсен Люпен, крадецът-джентълмен“. Впоследствие Люпен фигурира в общо двайсетина книги.

Макар и крадец, който се сблъсква със закона, полицията и обществото, героят на Льоблан често влиза в конфликт и с представители на висшите сфери, отличаващи се с не твърде висока нравственост. Тях именно той оцетява, за да поправи някаква неправда или да защити слабите.

В сборника „Агенция Барнет и Сие“ например, откъдето е взета новелата „Дванайсетте «африканки» на Бешу“, Арсен Люпен е вече ръководител на частно детективско бюро под името Джим Барнет, който се мъчи да изкупи предишната си престъпна дейност чрез борба

с престъпленията и разкриване на тайни, от които обаче никога не пропуца да се възползува лично.

Агата Кристи (1890–1976) загубила рано баща си — американец на име Милър. Овдовялата ѝ майка-англичанка я пратила да учи пеене в Париж, но Агата станала медицинска сестра. В 1914 г. се омъжила за Арчибалд Кристи, с когото прекарала цялата първа световна война във Франция.

Като болнична служителка в 1917 г. Агата Кристи написва първия си криминален роман — „Тайнствената афера в Стайлз“, издаден едва в 1920 г., който слага началото на литературното ѝ поприще.

Следвайки традициите на По, Конан Дойл и Честъртън, като всепризната майсторка на интригата и загадката в течение на половин век под нейното перо излизат 87 романа и много разкази, отпечатани в тираж над 80 милиона екземпляра.

Агата Кристи е създавала образи на няколко детективи, професионалисти и любители — старата мома мис Марпъл, мистър Куин, Паркър Пайн, но най-популярен е белгиецът Еркюл Поаро, борец за справедливост в буржоазния свят, който обича да пародира, че умее да си служи със „сивите мозъчни клетки“, за да разкрива и най-заплетените престъпления — в което и успява. Той пък дължи славата си на уменията на своята създателка да наблюдава живота и да извлича от него своите сюжети, да поддържа напрежението и любопитството докрай. Всъщност интригата у нея представлява състезание между умовете на действащите лица, между престъпника и детектива.

В новелата „Отвлеченият министър-председател“ от по-ранното ѝ творчество, нещо като политическо-шпионски разказ, авторката не се поколебава да осмее, както впрочем в много свои произведения, „некадърността“ на Скотланд ярд (английската полиция).

Корнел Уулрич (1903–1968) роден в Ню Йорк, като дете пътувал с баща си, минен инженер, бил очевидец на мексиканската революция в началото на този век. Сцените на жестокост и кръвопролитие при потушаването ѝ повлияли на по-сетнешното му творчество.

Уулрич започнал да пише вследствие на заболяване, което го приковало дълго време на легло. Своя първи роман написал още на 21-годишна възраст, като студент в Колумбийския университет. През 1927 г. с втория си роман — „Децата на Риц“ — спечелил наградата за „студентски хумор“. Едва в 1932 г. обаче „открил“ криминалния жанр и оттогава под истинското си име и под псевдонимите Уилям Айриш и Джордж Хопли издал 13 романа и 16 сборника с разкази и новели (общо около 250 на брой) в този жанр. За приноса си към развитието на криминалния разказ през 1948 г. получил наградата „Едгар Алън По“ на Дружеството на американските криминални писатели.

Корнел Уулрич е един от най-видните представители на „трилъра“ — разказа на напрежението. Произведенията му са наситени с атмосфера на страх, потрес, насилие, понякога с черен хумор, завършвайки обикновено с изненада и често с намеса на съдбата, като например в предлагания тук разказ за „подземния свят“ на американските гангстери. Затова ги наричат „причинители на смразяващи тръпки“, а автора им — „майстор на зловещото и страховитото“. По тази причина някои критици окачествяват Уулрич като „съвременен По“.

Жорж Сименон (р. 1903 г.), според собствените му думи, принадлежи на три страни — роден е в Белгия, голяма част от живота си е прекарал във Франция, а сега живее в Швейцария.

Той искал да стане лекар, но баща му умрял и 17-годишният Жорж трябвало да мисли за прехраната си. Постъпил като репортер в парижки вестник и от работата си там почерпил много от сюжетите за своите бъдещи произведения, сблъсквайки се с действителни случаи в криминалистиката.

По това време Сименон издал под псевдоним първия си роман. Както признава сам, учил се е да пише от Гогол, Чехов и Достоевски. Според неточни изчисления е написал досега над 250 книги.

В 1929 г. излиза романът му „Питър литовецът“, в който за пръв път се появява полицейският комисар Мегре. Нему Сименон дължи славата си, посвещавайки му десетки романи и новели.

Мегре е професионален полицай, наглед муден, хладен, банален, но умеещ да разкрива престъпленията чрез вникване в психиката на

хората, които среща в работата си. В новелата „Отвореният прозорец“ се долавя дори съчувствие към престъпника, жертва на социалните условия и на неправдите в буржоазното общество. Така в криминалната литература Жорж Сименон е създател на психологическата драма.

Патрик Куентин, или Куентин Патрик, е псевдоним на четирима писатели — двама мъже и две жени, които са си сътрудничили през различни периоди или са работили поотделно.

Пръв започва англичанинът Ричард Уилсън Уеб, преселил се в САЩ и приел американско поданство, който пише заедно с Марта Мот Кели. След като се разделя с нея, сам издава една книга под горния псевдоним, а по-късно написва два романа заедно с Мери Луиз Асуел. Накрая започва да сътрудничи с Хю Калингъм Уилър, роден в Англия, който след като завършва Лондонския университет, се преселва в САЩ и получава американско поданство. С Уилър сътрудничи до началото на петдесетте години, после се оттегля и Уилър остава да пише сам под псевдонима Патрик Куентин.

Четиримата са автори на романи, а също и на разкази, най-хубавите от които са събрани в един том под заглавие „Изпитанието на мисис Сноу“.

Представеният на следващите страници дълбоко психологичен и трогателен разказ за пътя на едно дете към престъплението е взет от този сборник и представлява „трилър“.

Роман Ким (1899–1967) се родил във Владивосток, а детството и младостта си прекарал в Япония, където учил в колеж. През 1917 г. се завърнал в родината си, завършил източния факултет на Далекоизточния държавен университет и станал преподавател по китайска и японска литература във висши учебни заведения, като едновременно сътрудничел във вестници и списания с очерци и статии. Разкази и памфлети започнал да пише през 30-те години. Обаче е широко известен на съветските читатели и в чужбина, включително и у нас, благодарение на повестите си „Тетрадка, намерена в Сучон“, „Кобра под възглавницата“, „Училище за призраци“ и др.

Повестите на Роман Ким представляват своеобразни памфлети, основаващи се на личните наблюдения на автора и на богат документален материал. Изобразявайки дейността на империалистическите разузнавания, на тайните агенти на монополите и милитаристите, те могат да се причислят и към историческата, и към приключенско-шпионската, и към детективската литература. В същия разобличителен, остросюжетен дух той е автор и на чисто криминални разкази. Такъв е „Доктор Мурхед и пациентката“, който може да се нарече „трилъър“, отразяващ американската действителност.

Николай Сизов е добре известен на съветските читатели с романите си „Трудни години“, „Наследници“, с повестите „Сърца неспокойни“, „Арбат и Селенга“ и др. В тези свои произведения той разкрива живота на съвременниците си, техния вдъхновен труд, преобразяващ света. Сюжетите си Сизов черпи от реалната действителност. При това той често се обръща към трудната и благородна работа на хората, на които е възложено да бдят за законността и справедливостта, да се борят с всичко, което пречи на строителството на новия живот. На тази тематика са посветени редица повести, както и цикълът „Неизмислени разкази“, основаващи се на действителни случаи из дейността на съветската милиция, откъдето е взет и представеният тук разказ, завършващ настоящия сборник. Повестите и разказите на Сизов в този жанр се четат с увлечение не само защото в тях има заинтригуващо „детективско начало“, но и преди всичко защото авторът повдига животрептящи проблеми на науката, на правното и моралното възпитание.

[1] Богомил Райнов. „Черният роман“. София, 1970, „Наука и изкуство“, стр. 11. ↑

[2] Пак там. стр. 27. ↑

[3] Пак там. стр. 27. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.